

MR. JANNETJE ZEELLENBERG, 1903-1986

DOOR DRS. J. REEHORST

MEJUFFROUW Zeelenberg – Nancy voor ingewijden –, geboren te Rotterdam op 26 juli 1903, ontving een sjieke opleiding. Na een lagere school voor de betere stand volgde de H.B.S. voor Meisjes aan de Witte de Withstraat, waarna zij rechten ging studeren aan de Universiteit in Leiden. Haar vader was notaris in Rotterdam, haar moeder overleed toen Nancy zes jaar oud was.

Van 1928 tot 1946 was zij advocaat. Eerst vijf jaar op het kantoor van de dames Margaretha en Maria Koderitsch, daarna dertien jaar zelfstandig. Als zodanig deed zij veel op het gebied van kinderscherming en voor vrouwen met ook in die tijd al problemen als echtscheiding en verwaarlozing. Voor het merendeel pro deo- en toegevoegde zaken. Ongetwijfeld is mede hieruit haar sociale bewogenheid en emancipatiestreven te verklaren.

Na de oorlog stelt zij zich politiek partij. Met velen uit haar kring – de links-liberale Vrijzinnig Democratische Bond – kiest zij voor de doorbraak naar de Partij van de Arbeid. Zij komt in 1946 in de Provinciale Staten van Zuid-Holland (tot 1954) en op 2 september 1946 in de Gemeenteraad van Rotterdam (tot 1967).

In 1952 wordt zij lid van de Tweede Kamer (tot 1958), in 1960 van de Eerste Kamer (tot 1967) en eindigt politiek als lid van de Raad van State (van 1967-1978).

Haar telkens herkozen worden had zij ongetwijfeld te danken aan haar juridische specialiteit en de toewijding waarmee zij haar werk deed. Ik kan daarvan getuigen, omdat ik haar ontmoette in 1953 in de Gemeenteraad, in 1956 in de Tweede Kamer, en haar opvolgde als wethouder van Financiën en Kunstzaken in 1967. Het laatste ging nogal plotseling. Zij was al eerder gevraagd mejuffrouw mr. A.E. Ribbius Peletier op te volgen in de Raad van State (de enige vrouw in dat college in die tijd). Ze weigerde en koos opnieuw via de verkiezingen van 1966 voor de Gemeenteraad. In september 1966 werd ze onwel tijdens een B. en W.-vergadering en belandde in het Bergwegziekenhuis (haar ziekenhuis zoals ze daarna altijd zei). Inmiddels was de Doelen geopend als kroon op haar werken voor de

52. *Mr. J. Zeelenberg*

Kunst, en begon het te roeren in de kunst en in andere sectoren (o.a. actie-tomaat, Maagdenhuisbezetting).

Begin 1967 werd ze opnieuw gevraagd voor de Raad van State en zei ja. Achteraf heb ik mij gerealiseerd dat zij toen 64 was en na eenentwintig jaar Gemeenteraad, waarvan elf (van 1956 tot 1967) als wethouder, best mocht stoppen. Maar bij Nancy zag je de leeftijd niet af. Ze zou daarna nog elf jaar lid van de Raad van State zijn en nog acht jaar pensioen genieten.

Ambtenaren op Financiën en Kunstzaken zijn mijn getuigen hoe nauwgezet en gedetailleerd ze haar werk deed. Een begrotings-behandeling in de Raad werd met een tros ambtenaren een week lang voorbereid. Alle vragen die mogelijk gesteld konden worden werden doorgenomen.

Er ging heel wat om bij Financiën. Het was de tijd van Botlek en Europoort, metro, de Doelen en ander grote projecten die gefinancierd moesten worden. Haar relaties in de Tweede en Eerste Kamer waren goud waard. Ze kende Den Haag voor wat betreft ministers, topambtenaren en parlement.

Als wethouder volgde ze in 1956 Jan van Tilburg op die gouverneur van Suriname werd. Van Tilburg had Haven en Financiën. De haven-portefeuille was niets voor een vrouw, vond men in die tijd (alsof je zelf op touwladders moet klimmen). Later kreeg ze naast Financiën als troost Kunstzaken erbij.

De kunst had in die tijd de wind mee en werd verzelfstandigd. De grootste havenstad van de wereld wilde bewijzen dat er meer in Rotterdam was dan werken alleen. Nancy heeft die uitdaging met grote energie en toewijding opgepakt en door kunstaankopen (schilderijen voor museum Boymans: de collectie-van Beuningen, en de Kandinsky's; beelden in de stad e.d.), openingen van expositieruimten, schouwburgzalen en als sluitstuk het concert- en congresgebouw de Doelen, haar stad er een dimensie bij gegeven.

Zij was de laatste jaren naast wethouder ook loco-burgemeester onder eerst mr. G.E. van Walsum en later W. Thomassen als burgemeesters van Rotterdam. Met het echtpaar Van Walsum ontstond een sterke vriendschap, waarvan zij in dit Jaarboekje getuigde bij hun overlijden; mevrouw Van Walsum in 1970 en de heer Van Walsum in 1980.

In de Partij van de Arbeid nam ze vanaf 1946 een actief aandeel. Ze sprak op partijvergaderingen en verkiezingsbijeenkomsten. En dat was in die tijd heel wat voor een vrouw uit haar kring. Ze was

actief voor de Vrouwenbond van de PvdA en in de Vereniging voor Vrouwenbelangen. Daarnaast was zij bestuurslid van o.a. de Ned. Protestantenbond, de Nierstichting en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en werd zij benoemd in het College van Advies voor de Kinderbescherming en de Staatscommissie voor de herziening van het Kinderbeschermingsrecht (de commissie Wiarda).

In 1955 maakte ze deel uit van de Nederlandse delegatie naar de Verenigde Naties. Ze werd voor haar verdiensten in 1963 ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw en in 1974 commandeur in de Orde van Oranje-Nassau. Van de stad Rotterdam ontving zij, bij haar afscheid als wethouder in mei 1967, de Penning van de Maze en de zilveren Wolfert van Borselenpenning.

Met Nancy Zeelenberg is, op 22 april 1986, opnieuw iemand heengegaan die gestaan heeft aan het begin van de wederopbouw van Rotterdam na de catastrofes van 14 mei 1940 en september 1944, toen de stadskern en de haven werden vernietigd. Aan de wederopbouw en de consolidatie daarvan heeft zij haar energie en tijd gegeven. Maar zij nam ook de tijd om de relaties met haar familie en vrienden te onderhouden, te reizen naar haar geliefde Zwitserland en niet alleen te werken voor kunst en cultuur, maar er ook aan deel te nemen en er van te genieten. Tot kort voor haar overlijden bezocht ze de concerten in de Doelen. Daar ontmoetten wij elkaar en 'nam' ze mij apart, zoals ze deed vanaf 1953. De laatste tijd om te wijzen op wat ze nou weer gedaan of nagelaten hadden in Den Haag, in Rotterdam of in de Partij van de Arbeid. Haar zorg bleef, wat de erfgenamen deden met wat zij mede had opgebouwd in haar geboortestad.

Mejuffrouw mr. J. Zeelenberg, bestuurder van stad en land. Zo wilde zij heten, dat wilde zij zijn. Met grote dankbaarheid en bewondering zal zij in veler herinnering voortleven. In haar redevoeringen die, bij al de instanties waarvan zij lid was, in de archieven worden bewaard, maar vooral in het werk van ook haar handen in Rotterdam.